

Bartosz Borkowski, Marek Ciara, Warszawa

MATERIAŁY MARIANA MAŁOWISTA

(1909-1988)

(III-292)

Marian Małowist urodził się 19 grudnia 1909 r. w Łodzi. Był synem Jakuba, lekarza przemysłowego i Rozalii Landau.

W 1927 r. ukończył gimnazjum im. Mikołaja Kopernika w Łodzi. W latach 1927-1931 studiował historię w Uniwersytecie Warszawskim. W 1931 r. obronił pracę magisterską na temat średniowiecznego handlu polsko-flandryjskiego napisaną na seminarium Marcelego Handelsmana.

W latach 1932-1933 przebywał w Szwecji, gdzie pracował i zbierał materiały do doktoratu w Archiwum Centralnym w Sztokholmie.

W 1934 r. obronił na Uniwersytecie Warszawskim doktorat na podstawie rozprawy: *Handel zagraniczny Sztokholmu i polityka zewnętrzna Szwecji w latach 1471-1503*. W roku 1946 uzyskał na Uniwersytecie Warszawskim tytuł docenta po przedstawieniu pracy: *Kaffa – kolonia genueńska na Krymie i problem wschodnia w latach 1453-1475*.

W latach 1934-1939 pracował jako nauczyciel historii w warszawskich gimnazjach: M. Kreczmara i E. Landauowej. W czasie okupacji Marian Małowist przebywał w getcie. Uczestniczył w tajnym nauczaniu w gimnazjum Mirłasowej w getcie w Warszawie, a następnie pracował w manufakturze. W sierpniu 1942 r. jego żona i teściowa zostały zabrane na Umschlagplatz, a następnie wywiezione do obozu zagłady w Treblince. Marian Małowist przedostał się z getta na stronę aryjską i do 1944 roku ukrywał się we wsi w powiecie radzyńskim. Był nauczycielem w ramach tajnego nauczania jako Józef Mil.

W latach 1944-1946 był kierownikiem nasłuchu w Polskim Radiu w Lublinie i w Warszawie.

Od 1946 do 1982 r. był zatrudniony w Uniwersytecie Warszawskim jako pracownik naukowo-dydaktyczny na stanowiskach: docenta Historii Gospodarczej i Społecznej Średniowiecznej (1946-1949), profesora Katedry Historycznej i Społecznej Średniowiecznej (1949-1952), kierownika Katedry Historii Powszechnej Średniowiecznej (1952-1969), kierownika Zakładu Historii Średniowiecznej Polski Instytutu Historycznego (1969-1982).

W Instytucie Historii Polskiej Akademii Nauk był profesorem historii (1953-1968), kierownikiem Pracowni Dziejów Bałtyku (1961-1968).

Marian Małowist specjalizował się w historii średniowiecznej gospodarczej, historii średniowiecznej Polski, historii średniowiecznej Afryki Północnej i historii ekspansji kolonialnej państw europejskich w Afryce. Był autorem publikacji m. in: *Kaffa-kolonia genueńska na Krymie i problem wschodni w latach 1453-1497* (1947), *Rzemiosło polskie epoki Odrodzenia* (1953, 1954), *Studia z dziejów rzemiosła w okresie kryzysu feudalizmu w zachodniej Europie w XIV i XV wieku* (1954), *Wielkie państwa Sudanu zachodniego w późnym średniowieczu* (1964), *Europa a Afryka zachodnia w dobie wczesnej ekspansji kolonialnej* (1969), *Croissance et régression en Europe XIVe-XVIIe siècles* (1972), *Wschód a Zachód Europy w XIII-XVI wieku. Konfrontacja struktur społeczno-gospodarczych* (1973), *Konkwistadorzy portugalscy* (1976, 1992), *Tamerlan i jego czasy* (1985, 1991), *Niewolnictwo* (1987 z Izabelą Biezuńską-Małowist).

Jego seminarium ukończyli historycy, m. in. Maria Bogucka, Andrzej Dziubiński, Bronisław Geremek, Jan Kieniewicz, Marcin Kula, Antoni Mączak, Danuta Molenda, Bronisław Nowak, Edward Potkowski, Henryk Samsonowicz, Michał Tymowski, Andrzej Wyrobisz i Benedykt Zientara.

Marian Małowist dwukrotnie zawierał związek małżeński: ożenił się z Marią Frydland, a w roku 1947 z Izabelą Biezuńską, profesorem historii starożytnej w Uniwersytecie Warszawskim. Zmarł 30 sierpnia 1988 r. Pochowany został na Cmentarzu Żydowskim w Warszawie przy ulicy Okopowej (kwatery 2 rząd 1).

Spuścizna Mariana Małowista została zakupiona przez PAN Archiwum w Warszawie w 1989 r. od Izabeli Biezuńskiej-Małowist. W księdze nabytków wpisano ją pod numerem 1941. W latach 2014-2017 spuścizna została uporządkowana przez Bartosza Borkowskiego. W 2023 r. Marek Ciara ponownie przejrzał, częściowo zmienił układ spuścizny i przeredagował inwentarz.

Materiały Mariana Małowista pochodzą z lat 1909-1989. Objętość zespołu to 1, 80 m. b. Materiały spuścizny opracowano zgodnie z *Wytycznymi opracowania spuścizn archiwalnych po uczonych*. Nadano im układ chronologiczno-rzeczowy, z wyjątkiem materiałów warsztatowych i korespondencji, gdzie zastosowano układ alfabetyczny. Materiały warsztatowe zawierają wypisy z prac historyków i również zostały ułożone w porządku alfabetycznym według nazwisk autorów.

Materiały spuścizny podzielone zostały na siedem zasadniczych grup. W grupie I liczącej 67 jednostek znajdują się materiały twórczości naukowej z lat 1958-1987: opracowania, artykuły i tekst wykładu w École Pratique des Hautes Études.

W grupie II (jednostki 68-75) znalazły się materiały działalności organizacyjno-naukowej, redakcyjnej i wydawniczej z lat 1948-1986 dotyczące kongresów, konferencji naukowych, w tym Konferencji Metodologicznej Historyków Polskich w Otwocku oraz dotyczące współpracy z wydawnictwami: umowy, recenzje wydawnicze i konspekt.

Materiały biograficzne z lat 1909-1989 znajdują się w grupie III (j. 76-81). Są to: życiorysy, odpisy aktu urodzenia i aktu małżeństwa, spisy publikacji, legitymacje, dyplomy, listy gratulacyjne, sprawy dotyczące stanu zdrowia i listy kondolencyjne nadesłane do żony Izabeli Biezuńskiej-Małowist. Są tu również oświadczenia świadków potwierdzających tajne nauczanie prowadzone przez Mariana Małowista w okresie okupacji.

W grupie IV (j. 82) znajduje się korespondencja, głównie wpływająca z lat 1947-1980.

W grupie V znajdują się pochodzące z lat 1948-1979 w dwóch jednostkach (j. 83-84) recenzje prac i artykuły z okazji 70 rocznicy urodzin twórcy spuścizny z lat.

Na materiały osób obcych (j. 85) w grupie VI składają się 2 artykuły Istvana Sincovicsa i Jenő Szűcsa.

W ostatniej grupie VII (j. 86-89) są materiały z lat 1986-1987: maszynopisy prac magisterskich napisane na seminarium Mariana Małowista i nadbitka jednego z jego artykułów.

Aneksy dodano do jednostek: 69, 81 82 i 83. Spuścizna zawiera materiały z lat 1909-1989.

W PAN Archiwum w Warszawie spuściznie nadano sygnaturę III-292. W wyszukiwarce <https://szukajwarchiwach.pl> zespół ma numer 302/ 405 /0. Inwentarz liczy 89 jednostek i 4 aneksy.

Źródła i bibliografia

1. Materiały Mariana Małowista w PAN Archiwum w Warszawie, sygnatura III-292, j. 76-81, 84
2. *Małowist Marian* [w:] *Nowa Encyklopedia Powszechna PWN*, Warszawa 1996, t. 4, s. 64
3. *Małowist Marian* [w:] Śródka A., *Uczeni polscy XIX-XX stulecia*, t. III, Warszawa 1997, s. 49-51

PRZEGLĄD ZAWARTOŚCI INWENTARZA

I. Materiały twórczości	1-67
A. Opracowania, artykuły, wykład	1-6
B. Materiały warsztatowe	7-67
II. Materiały działalności organizacyjno-naukowej, redakcyjnej i wydawniczej	68-75
A. Materiały działalności organizacyjno-naukowej	68-71
B. Materiały działalności redakcyjnej i wydawniczej	72-75
III. Materiały biograficzne	76-81
IV. Korespondencja	82
V. Materiały o twórcy zespołu	83-84
VI. Materiały osób obcych	85
VII. Załączniki	86-89
Aneksy	4

I. MATERIAŁY TWÓRCZOŚCI NAUKOWEJ

A. Opracowania, artykuły, wykład

1. Iza Biezuńska-Małowist., M. M., *Niewolnictwo*
 Fragment opracowania
 Przed 1987, rkp., l., k. 156
 Druk: Warszawa 1987`
2. Łukasiewicz J., M.M., *A short economic history of Poland*
 Opracowanie
 B. d., masz., j. ang., l., k. 436
3. *Dzieje gospodarcze Polski od połowy XV do połowy XVII wieku*
 Fragment opracowania
 B. d., masz., l., k. 47
4. *Historia gospodarcza Europy*
 Opracowanie
 B. d., masz., j. franc., l., k. 525
5. *A propos d'une certaine technique de commerce dans les pays baltes au XV-XVII-e*
 The origins of the economic division of Europe
 Artykuły
 B.d., masz., j. ang., franc., l. k. 39
6. *École Pratique des Hautes Études*
 Tekst wykładu
 1958/1959, rkp., j. franc., l., k. 24

B. Materiały warsztatowe

7. *Akten und Recesse der Lievländischen Ständeakten*
 Wypisy z materiałów archiwalnych
 B. d., rkp., j. niem., pol., l., k. 367

8. Abel W., *Die Wüstungen des ausgehenden Mittelalters*
 Aguirre-Beltran J., *La Poblacion Negra de Mexico*
 Aleksandrescu, *Camp. de Timur*
 d' Almada, *Trat.[...] Guinee*
 Ammann H., *Die Diesbuch – Walff – Gesselszaft. Ein Beitrag zur Handelsgeschichte de 15 Jahrhundert*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. franc., hiszp., niem., pol., l., k. 226
9. Al-Omari, *Afr. Moins Egypte*
 Altamira y Crerea R., *Historia de Espana*
 Arup Erik, *Danmarks historiae*
 Ashley W. J., *Hist. Et [...]economicques l Angleterre*
 Azevedo J. Lucio, *Esprocas de Historia de Portugal Economica*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. duń., franc., portug., pol., l., k. 220
10. Baldiceanu W., *Les actes des premiers sultans*
 Balard M., *Genes et l'Outre Mer*
 Baranowski, *Przemysł polski w XVI w.*
 Barhold V., *Turkestan v epochi monogoskogo naszestwa*
 Bechtel H., *Wirtschaftstill des deutschen Spätmittelalters*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. franc., niem., pol., ros., l., k. 157
11. Bensaude J., *Lacunes et Surprises de l' Histoire des Decouverte Maritime*
 Bernardo L., *Relazione dell Imperio Ottomano*
 Blake, *Europ. West. Afr.*
 Boisrenaude P., *Le travail dans l'Europe chretienne au moyen age (V-XV)*
 Boratyński L., *Przyczynek do dziejów pierwszych stosunków handlowych Gdańska z Włochami*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. ang., franc., pol., wł., l., k. 163
12. Botero G., *Theatrum świata wszystkiego [...]*
 Boville, *Golden trade [...]*
 Boxer C. R., *The Portuguese in the East 1500-1800*
 Božić J., *Ekonomski i družtveni razvitok Dubrovnika u XIV i XV veka,*
 Brandon J., *Chronique de Jean Brandon avec les archives d'Adrien de But*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., masz., j. ang., chorw., franc., pol., l., k. 117
13. Brasio P., *Monumenta Missionaria Africa Occidental (1471-1531)*
 Bratianu G. J., *Recherches sur la Commerce Genoio dans les Mer Noire au XIII siècle*
 Braudel F., *La Mediterranee et le Monde mediterraneen a l'epoque de Philippe II*
 Bretschneider, *Med. Res. [...] sources*
 Broglio d'Ajano, *Die venetianischen Seidenweberkunst von 13 bis 16 Jahrhundert*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. franc., łac., niem., pol., l., k. 171
14. Chambre des Comptes
 Wypisy z materiałów archiwalnych
 B. d., rkp., j. franc., pol., l., k. 220

15. Carande R., *Carlos V y sus banqueros 1516-1556*
 Carlson G., *Sveriges Historia till vasa dagar*
 Carstenn G., *Geschichte der Hanzestadt Elbing*
 Castries H., *Agents et Voyageurs Francais au Maroc 1530-1660*
 Cernival, *Desert Afr. Seneg.*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. franc., hiszp., niem., pol., szw., l., k. 193
16. Charewiczowa Ł., *Handel średniowiecznego Lwowa*
 Chaunu P., *Seville et l'Atlantique (1504-1650)*
 Chevalier F., *La formation des grands domaines au Mexique. Terre et societe aux XVI-XVII siècle*
 Claridge W., *A history of the Gold Coast and Ashanti*
 Clavijo R. G., *Embassy to Samarkanda*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. ang., franc., pol., l., k. 118
17. Connaut E., *Les corporatives en France avant 1789*
 Cordeiro A., (tytuł nieczytelny)
 Correa F. A., *Historia economica Portugal*
 Cortesao J., *Los Portugueses. Historia de America*
 Croix P., Zafer Name
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. franc., pol., port., l., k. 280
18. Dapper O., *Description de l'Afrique*
 Davidsohn R., *Blüte und Niedergang der Florentiner Tuchindustrie*
 Day J., *Les Douanes de Genois 1376-1377*
 Daenell E., *Die Blützeit der Deutschen Hanse*
 Delafosse M., *Haut – Senegal – Niger*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. ang., franc., niem., pol., l., k. 182
19. Denucé J., *L'Afrique en XVIe siècle et le commerce anversois*
 Denucé J., *De Hanse en de Antwerpsche Handelsevropagnieën up de Ostseelanden*
 Denucé J., *Privileges commerciaux accordés par le rois Portugal aux Flammande aux Bretons*
Description del Virreinato del Peru
 Dias Manuel., *O capitalismo monarquier Portugues*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. ang., franc., hol., pol., port., l., k. 92
20. Dietz A., *Frankfurter Handelsgeschichte*
 Dike K., *Trade and Politics in the Niger Delta 1830-1885*
 Dinič M. J., *Za Istoriju Rudarstva u Srednevekovej Srbiji i Bosni*
 Duforcq Ch. E., *L'Espagne Cataloune et le Maghrib au XIII et XIV siecles*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. ang., franc., niem. pol., serb., l., k. 128
21. Ersler K., *Europeisk Feudalism og dansk Lensvaesen*
 Ember E., *Zur Geschichte des Aussenhandels Ungarns im XVI Jahrhundert*
 Escalante A., *El Negro en Colombia*
 Espinas, *Drap. Fl. Franc.*
 Evelija Efendi, *Narrative of Travels in Europe, Asia, and Africa in the 17 th. Century by Evelija Efendi*

Wypisy z literatury

B. d., rkp., j. ang., hiszp., niem., pol., szw., l., k.

22. Farnese F., *L'Avenement du regime democratique a Bruxelles pendant le moyen age (1306-1423)*
 Fernandes, *Desert Cote Occid.*
 Fischel W. J., *Ibn Khaldun and Tamerlan Their Historical Meeting in Damascus 1401 A. D.*
 de la Fosse E., *Voyage de la Cote Occidentale el Afrique en Portugal et en Espagne (1479-1480)*
 Fügedi E., *Kaschau, eine osteuropäische Handelstadt am Ende des 15 Jahrhundert*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. ang., franc., niem., pol., l., k.
23. Gajduković V. F., *Bosporske carstvo*,
 Gama Barros H., *Historia da Administração Publica em Portugal nos seculos XII a XV*
 Gandilhorn R., *Politique economique de Louis XI*
 Gandzakeci K., *Istoriya Armenii*,
 Geves Damião, *Chronica d' El Rei el Manuel*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. franc., pol., port., ros., l., k. 212
24. Giese F. *Die altosmanischen anonymen chroniken in Text und Übersetzung herausgegeben von F. Giese*
 Goldenberg S., *Contribution a l'histoire du commrce*
 Gongora M., *Studies in the Colonial History of Spanish America*
 Goris A. A., *Etude sur les colonies merchandes meridienales...*
 Górski K., *Państwo Krzyżackie w Prusach*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. ang., franc., niem., pol., l., k. 82
25. Graus F., *Cesky obchod se sukнем ve 14 a pačatkam XV století*
 Gray H. L., *English Foreign Trade from 1446 to 1482*
 Green J. R., *Town Life in the fifthenth century*
 Grekov B. D., *Krestianie na Rusi z drevniejszych vremen do XVII veka*
 Guicciardini G. B., *Letters di G. B. Guicciardini*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. ang., czes., pol., ros., l. k. 144
26. Hanzerecesse von 1447 – 1500
 Wypisy z literatury
 B. d., j. niem., pol., k.
27. Halperin T., *Un conflict nacional moriscos y cristianos viejos en Valencia*
 Hamilton J., *Money, Prices and Wages in Valencia, Aragon and Navarra 1351-1500*
 Häpke R., *Brügges entwicklung zum mittelalterlischen Weltmacht*
 Hakluyt R., *The Principal Navigation, Voyages, Trafficques and Discoveries of the English Nation*
 Hildebrandt B., *Zur Geschichte der deutschen Wollenindustrie*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. niem., pol., l., k.
28. *History of Egypt 1382-1469. Translated from the Arabic Annals of Abul – Mahasin ibn Tagliri*
 Heers J., *Le Livre de Comptes de Giovanni Piccamiglio homme d'affaires Genoís 1456-1459*
 Hellman M., *Das Lettenland im Mittelalter*
 Hess R. L., *The Itinerary of Benjamin de Tudela*
 Heyd W., *Geschichte des Levantenhandels im Mittelalter*
 Wypisy z literatury

- B. d., rkp., j. ang., franc., niem., pol., l., k.
29. Hodgkin T., *Nigerian Perspectives An Historical Anthology*
 Hollihn G., *Die Stepel und Gästepolitik Rigas in der Ordenszeit (1201-1562)*
 Hookham, *Tomb the Conqueror*
 Hoskins W. G., *Sheep Farming in Saxon and Medieval England*
 Hubatsch J. W., *Regesta Historica Diplomatica Ordinis S. Mariae Theutonicorum*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. ang., łac., niem., pol., l., k.
30. *Istorija narodov Jugoslaviji*
Istoire et Croniques de Flandre
 Ibn Iyas, *Hist. Manu Cire*
 Inalczik H., *The Ottoman Empire*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. ang., franc., pol., ros., l., k.
31. Jakobson A. L., *Ranesrednevekovyje selskie poselenija iugozapadnoj Tavriki*
 Jakubovskij, *Timur*
 Jansen M., *Die Anfänge der Fugger (bis 1494)*
 Jesse W., *Der Wendische Münzverein*
 Johusen O. A., *Norwegische Wirtschaftsgeschichte*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. niem., pol., ros., l., k.
32. Klein H. S., *The English Slave Trade to Jamaica 1782-1808*
 Klein J., *The Mesta. A study in Spanish Economic History 1273-1836*
 Koczy L., *Dzieje wewnętrzne Torunia do r. 1793*
 Koppe W., *Lübeck-Stockholmer Handelsgeschichte im 14 Jahrhundert*
 Koppman K., *Die preussich-englischen Beziehungen der Hanse 1375-1408*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. ang., niem., pol., l., k.
33. Kovacevič D., *Trgovina u srednjovjekovnoj Bosni*
 Kronker E., *Handelsgeschichte dr Stadt Leipzig*
 Kumlien K., *Sverige Hanseaterna*
 Kuske B., *Die Kölner Handelsbeziehungen im 15 Jahrhundert*
 Kutrzeba S., *Handel Krakowa w wiekach średnich*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. niem., pol., serb., szw., l., k.
34. Labib S. J., *Handelsgeschichte Ägyptens im Spätmittelalter (1171-1517)*
 Lane F. Ch., *Andrea Barbarigo merchant of Venice 1418-1449*
 Lannoy Ch., *Hitoire de l' expansion coloniale des peuples europeens Portugal et Espagne*
 Lannoy Ch., *Oevres de Ghillebert de Lannoy voyageur, diplomate...*
 Laurent H., *Un grand commerce et exportation au moyen age*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. ang., franc., niem., pol., l., k.

35. Leite D., *Coisas de varia historia Seara Nova*
 Leon Afrykańczyk, *Desert de l'Afr.*
 Lewicki T., *Źródła arabskie do dziejów Słowiańszczyzny*
 Liaszaczenko P. J., *Istoria narodnogo choziajstva*
Liber scabini Thorunensis
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. franc., łac., pol., portug., ros., l., k.
36. Lipson E., *The Economic History of England*
 Livermore H. V., *Portugal and Brazil*
 Lombard J., *Structures de type „fevelal” en Afrique Noire*
 Lopez R. S., *Settecento Anni Fa: Il Ritorno All Ora ? Nell Occidente*
 Luzzatto G., *Storia economica della era moderna e contemporanea*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. ang., franc., pol., wł., l., k.
37. Łęga W., *Kultura Pomorza*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., l., k.
38. Magalhães Godinho V., *A expansian Quatrocentista Portuguesa*
 Magrizi, *Description Topographique et Historique et l' Egypte...*
 Majer J., *Težba stříbnych rud v Jáchymove v 16 století*
 Maleczyński K., *Dzieje Wrocławia*
 Manandian, A. A., *O torgovle i gorodach Armenii v sviazi s morovoj torgovlej drevich vremen*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. czes., franc., pol., portug., ros., l., k.
39. Manolesen R., *Le rôle comercial de la ville Braşov*
 Maranville, *Mem. Tamerlan*
 Mauro F., *Le portugal et l' Atlantique au XVII siècle*
 Maury R., *Table géographique de l' Oest African*
 Maury R., *Les Navigations Medievaes sur le s Côtes Saharines*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. franc., pol., l., k.
40. Meillassoux C., *Anthropologie Economique*
 Mellafe R., *Negro Slave Amer.*
 Mellafe R., *La introduction de la esclavitud negra eu Chile Trafico y rutas*
 Merriman R. B., *Suleiman the Magnificent 1520-1566*
 Meyerovitz E. L. R., *Akan ? Traditions of Origin*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. ang., franc., hiszp., pol., l., k.
41. Mikaelian G. G., *Istoria Kylikijskogo Armianskogo gosudarstva*
 Mirković, *Ekon. Ost. Jugosl.*
 Molenda D., *Kopalnie rud ołowiu w XVI-XVII w.*
 Mollat M., *Le Commerce Maritime Normand*
 Monteil Ch., *Une Cite Soud...*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. franc., pol., ros., serb., rkp., l., k.

42. Nadel S. F., *The Kede: A Riverain State in Northern Nigeria*
 Nadel S. F., *A Black Byzantium. The Kingdom of Nupe in Nigeria*
 Nande W., *Deutsche Städtische Getreidehandel vom 15 -17 Jahrhundert*
 Nande W., *Die Getreidehandelspolitik der europäischen Staaten vom 13 bis 18 Jahrhundert*
 Navarero B., *Reli dell Imp. Ottom.*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. ang., pol., wł., rkp., l., k.
43. Nef J., *Prices and Industrial Capitalism in France and England 1540-1640*
 Neubauer T., *Wirtschaftsleben im mittelalterlichen Erfurt*
 Newburg C. W., *The Western Slave Coast and its Rulers*
 Nordmann C., *Die Veckinchusenchen Handelsbücher*
 Nübling E., *Ulms Handel im Mittelalter*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. ang., niem., pol., l., k.
44. Obolensky D., *The Crimea and the North*
 Onique F., *Les Pays –Bas a la reille de la periode 1356-1384*
 Osorio G., *Da Vida e Feitos de El Rei D. Manuel*
 Ottoboni M., *Raporty Marco Ottoboni*
 Ozanne P., *Notes on the later Prehistory of Accra*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. ang., franc., pol., port., wł., l., k.
45. Pach S. P., *Osteuropa und die Anfangsperiode der Entstehung des modernen internationalen Handdels*
 Pach S. P., *Die Ungarische Agrarentwicklung im 16-17 Jahrhundert*
 Pacheco Pereira D., *Esmeraldo de Situ Orbis*
 Palmer H. R., *Sudanese Manovis*
 Parker L. A., *The Agrarian Revolution*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. ang., franc., niem., pol., l., k.
46. Pegoletti F., *La Pratica della Mercatura*
 Perenyj J., *Villes hongroises sur la domination ottomane*
 Peres D., *Historia de Portugal*
 Pernaud R., *Historia du Commerce de Marseille*
 Petruszewskij J. P., *Oczerki po istorii feodalnych odnoszenii v Azerbejdzanie*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. j, franc., pol., port., ros., l., k.
47. Pieradzka K., *Handel Krakowa z Węgrami*
 Pigafetta F., *Relatione del Royaume di Congo*
 Pires T., *The Summa Oriental*
 Pölnitz G., *Jakub Fugger*
 Posthumus, *De leid. Lak.*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. ang., franc., pol., wł., l., k.

48. Polianskij F. J., *Oczerki socialno-ekonomiczeski polityki cechov v gorodach Zapadnoj Evropy*
 Probszt G., *Die niederungungarischen Bergstücke*
 Ptaśnik J., *Akta Norymberskie do dziejów handlu z Polską w wieku XV*
 Ptaśnik J., *Italia Mercatoria*
 Pujal J., *Historia de la Economia Española*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. niem., pol., ros., wł., l., k.
49. Ramos A., *Las Culturas Negras en el Nuevo Mundo*
 Raszid ad Din, *Sborn. Lietop.*
 Rattray R. S., *The Tribes of the Ashanti Hinterland*
 Rau V., *A exploração e comercio do sal de Setubal*
 Rau V., *Jorge de Macedo*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. ang., hiszp., pol., port., ros., l., k.
50. Reinecke H., *Bevölkerrungsproblem im Hansestädte Jansische Geschichtsblätter*
 Renken F., *Der Flandernhandel der Königsberger Grosschäfferei*
 Resende G., *Chronica de el Rei D. João II*
 Reynaud Hist. *Com. Mars.*
 Roover R., *Anvers comme marche monetaire au XVI siècle*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j., franc., niem., pol., port., l., k.
51. Rousseau R., *Le Senegal d' autrefois*
 Rouusier P., *L'etablissement el Issiny*
 Russell J. C., *Late Ancient and Medieval Population*
 Ryder A. F. C., *An early Portuguese*
 Ryder A. F. C., *Dutch trade on the Bigerian Coat during the seventeenth century*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. ang., franc., pol., l., k.
52. Salle G., *La Traite Negriere aux Indes de Castille*
 Salzmann L. F., *English Trade in the Middle Ages*
 Samardžič R., *Belgrade centre l'economique de la Turquie du Nord au XVI siècle*
 Sayons A. E., *Les Commerce des Europeens a Tunis*
 Sayons A. E., *Les methodes commerciales de Barcelona au XV siècle*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. ang., franc., pol., l., k.
53. Schanz E., *Englische Handelspolitik gegen Ende des Mittelalters*
 Schreiner J., *Pesto og Prisfall i Senmidelalderen ett Problem i Norsk Historie*
 Schiltberger J., *The Bondage and Travels*
 Schwabe A., *Grundriss der Agrargeschichte Lettlands*
 Šerban C., *Le role economique des villes roumaines au XVII et XVIII siecles*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. ang., franc., norw., niem., pol., l., k.

54. Sivert F., *Geschichte und Urkunden der Rigafahrer in Lübeck im 16 und 17 Jahrhundert*
 Silva Costa Lobo A., *Historia da Sociedade em Portugal seculo XV*
 Simonen R., *Historia Economica du Brazil*
 Simonsfeld H., *Der Fondaco dei Tedeschi in Venedig*
 Simpson P., *Geschichte der Stadt Danzig*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. niem., pol., port., l., k.
55. Smirnov P., *O krepostnom sostoianii krestianstva*
 Smirnov P., *Posadskije liudi i ich klasovaja borba do serediny XVII veka*
 Simpson P., *Volzskij šliach i starodavny Rusy*
 Smith R., *Yoruba Armament*
 Soranzo G., *Relazione dell Imper. Ottomano*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. ang., pol., ros., wł., l., k.
56. Spiess W., *Fernhändlerschicht und handwerkehrmasse in Braunschweig*
 Spuler B., *Die Goldene Horde*
 Stein, *Die Burg. Herz*
 Stoianovich T., *Model and Mirror of the premodern balkan city*
 Stoklickaja V., *Očerki po socialnoj istorii nemckogo goroda v XIV-XV v.*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. ang., niem., pol., l., k.
57. Strida W., *Hansich-Venetianische Handelsbeziehungen im 15 Jahrhundert*
 Stromer W., *Oberdeutsche Hochfinans*
 Struder J., *Aus Antwerpener Notariatsarchiven*
 Stubenbrauch A., *Untersuchungen auf den Inseln Usedom und Wollin im Anschluss am die Vinetafrage*
 Sturler J., *Les relations politiques et les echangs commerciaux entre le Duché d Brabant et l'Angleterre au moyen age*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. franc., niem., pol., l., k.
58. Tadič J., *Le port de Raguse et sa flotte au XVI siècle*
 Tafur P., *Andanças e Viajes Pero Tafur por diversas partes del Mundo*
 Tarik es Soudan par Abdoulrahman Ben Abdullah Ben Imran
 Teixeira da Mota A., *A Descoberte da Guine*
 Teixeira da Mota A., *Guine Portuguesa*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. franc., hiszp., pol., port., l., k.
59. Teply K., *Kaiserliche Gesandtschaften ans Golden Horn*
 Terpotra H., *Nederlands Gouden Tyd aan de Goudkust*
 Thenand J., *Le Voyage d' Outremer*
 Thiriet F., *Delib. Des Assembl.*
 Thiriet F., *Regestes de Deliberations du Senat de Venice*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. franc., hol., niem., pol., l., k.

60. Tiepolo, *Rel. Dell. Imp. Ottom.*
 Trevisano, *Rel. Del Imp. Ottom.*
 Trocme E., *Le Commerce Rochelais de la fin du XV siècle au debut du XVII siècle*
 Tunberg G., *Den Svenska Riksdagens Uppkommt och utrechling in till Medeltidens*
 Tunberg G., *Sveriges historia till vasa dagar*
 Wypisy z materiałóv archiwalnych
 B. d., rkp., j. franc., pol., szw., wł., l., k.
61. Unger W. S., *De lerenmiddelsen vorzienen der hollandische steden in de middelecumen*
 Unwin G., *Industrial Organisation in the sixteenth and seventeenth centuries*
 Uralnis B. C., *Rost naselenija v Evropie*
 Urkell H., *Hansische Urkundenbuch*
 Usher A. P., *The History of the Grain Trade in France*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. ang., franc., hol., niem., pol., ros., k. 110
62. Vansina J., *Notes sur l'origine du royaume de Kongo*
 Vasconcelos B., *Itinerario do Jeronimo Múnzer*
 Vazques de Prada V., *Lettres Marchandes d'Anvers*
 Veale E. M., *The English Fur Trade in the later Middle Ages*
 Velho A., *Roterio da prima viagem de Vasco da Gama (1497-1499)*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. ang., franc., pol., port., l., k.
63. Vercanteren E., *Note sur la survivance de la Hansa des XVII villes du XV au XVII siecles*
 Verlinden Ch., *Schiaviti ed Economia nel Mezzogiorno agli inizi dell eta...*
 Wesolowski S. B., *Feodalnoie zemlevladienije v severo-vostocnoj Rusi*
 Vilar P., *La Catalogue dans l'Espagne Moderne*
 Vlachovič J., *Slovenska med v 16 a 17 storoči*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. ang., franc., pol., port., l., k.
64. Ward W. E. F., *A history of Ghana*
 Wild J., *Reisebeschreibung eines Gefangenen Christen Anno 1604*
 Williams, *Med. Lond.*
 Wilks J., *The Growth of Islamic Learning in Ghana*
 Willan T. S., *Studies in Elisabethan Foreign Trade*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. ang., niem., pol., l., k.
65. Winter Z., *Dějiny remesl a obchodu v Čechach v XIV a v XV století*
 Wendt H., *Breslau und Görlitz am Ende des Mittelalters*
 Wendt H., *Schlesien und der Orient Darstellungen und Quellen zur Schlesischen Geschichte*
 Werner T. G., *Europäisches Kapital in ibero-amerikanischen unternehmungen des 16 Jahrhundert*
 Werveke H., *Gand. Gagnisse (?) d'histoire sociale*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. czes., niem., hol., pol., l., k.

66. Wierzbowski T., *Przywileje królewskiego miasta stołecznego Starej Warszawy 1376-1772*
 Wierzbowski T., *Matricularum Regni Poloniae Summaria*
 Wood R., *An archeological appraisal of early european settlements in the Senegambia*
 Wolfson F., *Pageant of Ghana*
 Wyrozumski J., *Państwowa gospodarka solna w Polsce do schyłku XIV w.*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. ang., łac., pol., l., k.
67. Zavala S., *Estudios Indianos*
 Zurara G. E., *Cronica dos feitos da Guine*
 Zurara G. E., *Cronica de Tomada da Ceuta*
 Wypisy z literatury
 B. d., rkp., j. hiszp., pol., l., k.

II. MATERIAŁY DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACYJNO-NAUKOWEJ, DYDAKTYCZNEJ I REDAKCYJNEJ

A. Działalność organizacyjno-naukowa

68. Uniwersytet Warszawski, Instytut Historyczny
 Zawiadomienia oraz zaproszenia w tym z okazji pobytu Prezydenta Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii Josipa Broz Tito w Warszawie
 1948-1979, rkp., masz., l., k. 23
69. Kongresy, konferencje, jubileusz
 Programy, zaproszenia, korespondencja, plakat
 1950-1986, rkp., masz., druk., fkp., j. ang., franc., niem., pol., wł., l., sz., k. 136, zob. aneks 1
70. Pierwsza Konferencja Metodologiczna Historyków Polskich w Otwocku
 Notatki M. M.
 1951-1952., rkp., l., k. 10
(Jednostka wyjęta ze spuścizny Izabeli Biezuńskiej-Malowist, gdzie miała numer 84)
71. Sprawa Bronisława Geremka
 Korespondencja w sprawie zwolnienia Bronisława Geremka z Instytutu Historii Polskiej Akademii Nauk
 1985, masz., l., k. 3

B. Działalność redakcyjna i wydawnicza

72. *Wisła – jej znaczenie i rola w dziejach Polski*
 Proponowane tytuły artykułów i nazwiska ich ewentualnych autorów do wydawnictwa zbiorowego
 Zestaw pytań do redakcji wywiadu z M.M., umowy wydawnicze, korespondencja.
 1947-1979, masz., l., k. 34
73. Umowy wydawnicze
 1947-1953, masz., l., k. 38

74. *Historia Pomorza*

Konspekt dotyczący wydawnictwa *Historia Pomorza*, tom I, pod redakcją Gerarda Labudy
Ok. 1969, l., k. 31

75. Arnold S., M. M., *Studia z dziejów rzemiosła w dobie kryzysu feudalizmu w Zachodniej Europie w XIV i XV wieku*

M. M., *Tamerlan i jego czasy*

Recenzje wydawnicze opracowań M. M.
Przed 1954, 1983, masz., l., k.

III. MATERIAŁY BIOGRAFICZNE

76. Życiorysy, odpis aktu urodzenia, odpis aktu małżeństwa, spisy publikacji, legitymacje: Polskiego Radia, Rady Szkół Wyższych przy Prezesie Rady Ministrów, Uniwersytetu Warszawskiego, Towarzystwa Wiedzy Powszechnej, Klubu Literatów, emeryta ZUS, Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, wycinki prasowe, fotografia

1909-1979, rkp., masz., druk, fkp., l., k. 53, fot. 1

77. Przebieg kariery

Nominacje, powołania,

1946-1984, rkp., masz., druk, l., k.

78. Tajne nauczanie

Zaświadczenia potwierdzające prowadzenie przez M.M. tajnego nauczania

1957-1977, masz., l., k. 6

79. Komitet Nagród Państwowych, Polskie Towarzystwo Historyczne, Uniwersytet Warszawski obchody jubileuszowe: 40-lecia pracy naukowej, 60, 70 i 75 rocznicy urodzin

Dyplomy, listy gratulacyjne

1955-1988, rkp., masz., druk, l., k.

80. Stan zdrowia, sprawy mieszkaniowe

Protokoły zdawczo-odbiorcze dotyczące najmu lokalu, wnioski i polisy Zakładu Ubezpieczeń

Spółecznych, umowa o najem lokalu, zaświadczenia lekarskie, rachunki bankowe, karty biblioteczne

1946-1987, j. franc., pol., szw., l., k. 48

81. Funeralia

Listy kondolencyjne do żony Izabeli Biezuńskiej - Małowist, nekrologi, artykuł wspomnieniowy, decyzja ZUS o przyznaniu zasiłku pogrzebowego dla I. B.M..

1988-1989, rkp., masz., druk, j. franc., niem., pol., l., k. 38, zob. aneks 2

IV. KORESPONDENCJA

82. Korespondencja wpływająca. Osoby G-W i nadawcy nieustaleni

1947-1980, fkp., rkp., masz., j. ang, franc., niem., pol., l., k. , zob. aneks 3

V. MATERIAŁY O TWÓRCY SPUŚCIZNY

83. Recenzje prac i artykułów M.M.
1948-1977, masz, druk, fkp., j. ang., franc, hol., niem., pol., l., k. 22, zob. aneks 4
84. Zientara Benedykt, *Profesor Marian Małowist*
Artykuł z okazji 70 rocznicy urodzin M. M.
1979, druk, l., k. 2
Druk: „Kronika Warszawy”, 10, 1979, s. 145-148

VI. MATERIAŁY OSÓB OBCYCH

85. Sincovics Istvan, *Die ewige Leibeigenschaft in Ungarn im 16-17 Jahrhundert*
Szűcs Jenő, *Abriss der Stadtgeschichte in Ungarn von der Mitte des 15 bis zur Mitte des 17 Jahrhunderts*
Artykuły
B. d., masz. pow., j. niem., l., k. 47

VII. ZAŁĄCZNIKI

86. *Les sources relatives a l'histoire de la navigation et du commerce maritime depuis le XVe jusqu'au XVIIIe siècle dans les archives et les publications polonaises*
Nadbitka artykułu M. Małowista
B.d., druk, j franc., l., k. 8
87. Adamczyk Jacek, *Geograficzne uwarunkowania budowy i rozwoju Kaganatu Chazarskiego (połowa VII w. –około 965)*
Praca magisterska napisana pod kierunkiem M. M.
1987, masz., l., k. 189
88. Kołodziejczyk Dariusz, *Handel tkaninami między Europą środkowo-wschodnią a Wschodem muzułmańskim w basenie czarnomorskim w latach 1475-1550*
Praca magisterska napisana pod kierunkiem M. M.
1986, masz., opr., k. 144
89. Olendzki Krzysztof, *Handel niewolnikami bośniackimi w XIII i XIV wieku*
Praca magisterska napisana pod kierunkiem M.M.
1987, masz., opr., k. 108

ANEKS 1

69. Kongresy, konferencje, jubileusz

IX Congres International des Sciences Historiques w Paryżu
Hansisches Geschichtsverein - Schweriner Tagung
Jubileusz prof. Armando Saponi z Uniwersytetu w Brukseli
Konferencja w Paryżu, 1965
Konferencja The Historical Association w Londynie
XI Congresso Internazionale di Storia Maritima w Bari
XXe Congres de la Societe Jean Bodin w Warszawie
Konferencja w Erlangen
Konferencja w Fernand Braudel Center w State University of New York
Konferencja Polsko-Węgierskiej Komisji Historycznej w Warszawie

ANEKS 2

81. Funeralia, listy kondolencyjne

Aymard Maurice	1988	1.	1
Bardach Juliusz	1988	1.	1
Bergeron Louis	1988	1.	1
Biegańska Irena	1988	1.	1
Bobińska Celina	1988	1.	1
Fikman I. F.	1988	1.	1
Grassman Antjekatrin	1988	1.	1
Jabłoński Henryk	1988	1.	1
Le Goff Jacques	1988	1.	1
Plezia Janina i Marian (telegram)	1988	1.	1
Rostworowski Emanuel	1989	1.	1
Schuller Wolfgang	1988	1.	1
Szacherska Stella Maria	1988	1.	1
Wallerstein Immanuel	1988	1.	1
Vidal-Naquet (telegram)	1988	1.	1
Żytkowicz Leonid	1988	1.	1

ANEKS 3

J. 82. Osoby A-W i nadawca nieustalony

Korespondencja wychodząca:

Małowist Marian do Klimaszewskiego Mieczysława	1966	1.	1
--	------	----	---

Korespondencja wpływająca

Adam P.	1960	1.	1
Biezuńska-Małowist Izabela	b. d.	1.	1
Bock-Doehaerd Renee (list i wizytówka)	1954, b. d.	1.	2
Braudel Fernand	1964	1.	1
Cova J. A. (wizytówka)	b. d.	1.	1
De Laet Sigfried (wizytówka)	b. d.	1.	1
Dhondt Jan (list i wizytówka)	1957, b. d.	1.	2
Donnert Erich	1986	1.	1
Doroszenko W.	1968	1.	1
Dumont Maurice E. (wizytówka)	b. d.	1.	1
Feldman Eleazar	1949	1.	1
Geremek Bronisław	1959	1.	1
Graus František	1950-1955	1.	6
Hafström Gerhard	1956	1.	1

Hart Simon	b. d.	l.	1
Hilton Romney	1955-1956, b. d.	l.	3
Hobsbawm Erich J.	1955-1956	l.	3
Hopkins Jony	1978	l.	1
Hubatsch Walther	1956	l.	1
Johansen Paul	1956-1957	l.	3
Kellenbenz Maria	1982	l.	1
Kieniewicz Jan	1977, 1979	l.	2
Klimaszewski Mieczysław	1966	l.	1
Lombard Maurice	1956	l.	1
Mantero Filiberto D. (wizytówka)	b. d.	l.	1
Pankowski M. (wizytówka)	b. d.	l.	1
Pipes Richard	1950, 1956	l.	2
Piuz Anne-Marie (wizytówka)	b. d.	l.	1
Postan M. M.	1962	l.	1
Praver Joshua	1955-1956	l.	3
Romano Ruggiero	1964	l.	1
Roover Raymond de	1956	l.	2
Sapori Armando (list i wizytówka)	1957, b. d.	l.	2
Sidorow A. L.	1954	l.	1
Silberschmidt Max (wizytówka)	b. d.	l.	1
Sproemberg Heinrich (2 listy i wizytówka)	1956, b. d.	l.	3
Stoob Heinz	1956	l.	1
Trynkowski Jan	b.d.	l.	1
Tymieniecki Kazimierz	1964	l.	1
Verbeemen Jos(wizytówka)	b. d.	l.	1
Verlinden C.	1955	l.	1
Wojciechowski Zygmunt	1948	l.	1
Wójciuk Hanna	1948	l.	1
Wyczański Andrzej	1980	l.	1
Wyrobisz Andrzej	1952, 1955	l.	3
Nadawcy nieustaleni	1947, 1962	l.	2
Cini Luigi do Manteuffla Tadeusza	1956	l.	1

ANEKS 4

J. 83. Recenzje prac i artykułów Mariana Małowista

Bratianu G. I., *M. M., Kaffa-kolonia geneueńska na Krymie i problem wschodni w latach 1453-1475*

Dziewanowski M. K. M. M., *Studia z dziejów rzemiosła w okresie kryzysu feudalizmu w zachodniej Europie w XIV i XV w*, „American Historical Review”, 1954

Hellmann M. „Acta Poloniae Historica, Historisches Jahrbuch”, band 83, s. 365-367

Hoszowski S. M. M., *The economic and social development of the Baltic Countries from the Fifteenth to Seventeenth Centuries*, „Zapiski Historyczne”, t. XXVI, 1961, z. 1, s. 127-128

Kieniewicz J. M. M., *Konkwistadorzy portugalscy*, „Nowe książki”, 1976, nr 24, s. 28-30

- Krasuski J., *M. M.*, *Konkwistadorzy portugalscy*, „Kultura”, XIV, 3, (709), 1977
- Ludat H., *M. M.*, *Studia z dziejów rzemiosła w okresie kryzysu feudalizmu w Zachodniej Europie w XIV i XV w.*, „Hansische Geschichtsblätter”, 74 Jg, 1956, s. 123-126
- Matějka F., *M. M.*, *Z zagadnień popytu na produkty krajów nadbałtyckich w Europie Zachodniej w XVI wieku*, *Studie z dějin polského obchodu*, [w:] „Slezky Sbornik”, t. 62, 1964, z. 2, s. 267-271
- Piuz Anne-Marie., *M. M.*, *Croissance et regression en Europe XIVe-XVIe siècles*, „Revue suisse d’histoire”, 23, 1973, s. 387-389
- Samsonowicz H., *M. M.*, *Croissance et regression en Europe XIV-XVI siècles*, „Przegląd Historyczny”, t. LXIV, z. 1, 1973, s. 178-179
- Topolski J., *M. M.*, *Wschód a Zachód Europy a XII-XVI w. Konfrontacja struktur społeczno-gospodarczych*, „Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych”, t. XXXVII, 1976, s. 208-211
- Zaborski A., *M. M.*, *Wielkie państwa Sudanu zachodniego w późnym średniowieczu*, „Journal of African History”, 1965
- Žáček V., *M. M.*, *Kaffa – kolonia genueńska na Krymie i problem wschodni w latach 1453-1475*, „Byzantine slavica”, t. X, nr 1, 1949, s. 113-117
- M. M.*, *Studia z dziejów rzemiosła w okresie kryzysu feudalizmu w Zachodniej Europie w XIV i XV w.*, „Bijdragen Voor de Geschiedenis der Nederland”, deel IX, afl. 3-4